

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання

 Едуард СИВОХОП

«30» серпень 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність	С4 Психологія
Освітня програма	Клінічна психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **С Соціальні науки, журналістика та інформація** спеціальності **С4 Психологія** освітньої програми «**Клінічна психологія**».

Розробники: доцент кафедри наук про здоров'я, к.мед.н., доцент Білак-Лук'янчук В.Й.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

протокол № 12 від «30» червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Кафедра наук про здоров'я, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	2-й	2-й
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України**» є підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 Психологія та освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія», ознайомлення з основними поняттями про систему охорони здоров'я України в цілому та роль і місце системи збереження ментального здоров'я.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8 Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

- СК1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).
- СК4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК7 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).
- СК9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
- СК10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- СК12 Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога.
- СК13 Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології.
- СК15 Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби.
- СК16 Розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, психотерапією та ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми:

- ОК 5 Інформаційні технології
- ОК 6 Основи здорового способу життя
- ОК 13 Загальна психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	ПР4
Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.	ПР8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	ПР9
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.	ПР12
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР13
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	ПР16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР17
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	ПР18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміючи закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР1, ПР2
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, використовуючи інформацію з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР2 ПР3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел, використовуючи інформацію з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, презентувати результати власних досліджень	ПР3, ПР4 ПР8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію	ПР9 ПР10 ПР13
Пропонувати та організовувати різноманітні інтервенції у сфері психічного здоров'я в рамках системи охорони здоров'я: психопрофілактичні та просвітницькі активності, заходи психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо; демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у	ПР12 ПР15, ПР16, ПР17

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
професійній та громадській діяльності, відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	
Формувати та організувати ефективні заходи промоції індивідуального та громадського здоров'я на основі результатів пошуку інформації з різних джерел та власних досліджень з використанням різних видів інтервенцій	ПР3 ПР12 ПР18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- тести;
- аналітичні звіти, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань, написання есе, робота в групі, творчі завдання

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання)

Форма підсумкового семестрового контролю: усний/письмовий (стаціонарно чи онлайн) залік.

Навчальний матеріал дисципліни згрупований в 1 модулі. Освоєння навчального матеріалу проводиться упродовж одного семестру. Поточний модульний контроль проводиться шляхом опитування студентів під час занять, тестового контролю знань на заняттях, перевірки конспектів лекцій та домашніх завдань, аналізу відвідування та відробок. В ході поточного контролю, за кожен вид навчальної роботи студент отримує оцінку (бали).

При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою. Оцінка «відмінно» виставляється за умови, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує тестові і ситуаційні задачі, а також практичні завдання будь-якого рівня складності. Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно і систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі в ряді простих випадків; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідає вірно. Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі був застосований такий принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 1):

Таблиця 1

Конвертація традиційної системи оцінювання в бали:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
«5»	10-8
«4»	7-5
«3»	4-2
«2»	1 (0 балів за знання та 1 бал – за присутність на занятті)

Таблиця 2

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	CP	40	100
40 ¹									20		

T1, T2 ... – теми, CP – самостійна робота

¹ - відповідно до наступної таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Таблиця 3

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
1. Практичні (семінарські) заняття	9	40
1.1. Письмове чи онлайн тестування при тематичному оцінюванні	9	10*
1.2. Усна відповідь	9	10*
1.3. Підготовка презентації	1	10
1.4. Написання есе	1	5
1.5. Робота в групі	9	5*
2. Самостійна робота (творча)	2	20
3. Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

*- розраховується як середній бал за всі практичні

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводяться 1 модульна контрольна робота (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР проводиться після змістового модулю шляхом написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Розподіл балів за поточну успішність та за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 60 балів – поточний контроль; максимально 40 балів – МКР (таблиця 4).

До модульної контрольної оцінювання допускаються всі студенти. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин.

В кожному варіанті є 2 теоретичні питання (додаток 1), 10 тестових завдань. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 2 бали, за теоретичне питання – у 10 балів.

За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 40 балів (див. табл. 4).

Студент, який не з'явився на МКР з *поважної причини*, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Таблиця 4

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0-40
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 2 бали)	0-20
- теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0-20
Загальна оцінка	0 - 40

Оцінювання самостійної роботи студентів

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі.

Таблиця 5

Шкала оцінювання різних видів індивідуальної самостійної роботи

Вид індивідуальної самостійної роботи	Кількість балів
Написання есе	1-5
Підготовка мультимедійної презентації та представлення її на практичному занятті	1-10
Питання психічного здоров'я у надзвичайних ситуаціях в сучасних умовах. Поширеність психічних розладів у популяції людей, які пережили військовий конфлікт.	1-10
Ефективні шляхи зміцнення психічного здоров'я (згідно даних ВООЗ). Основні цілі «Комплексного плану дій з питань психічного здоров'я на 2013-2030 рр.» (ВООЗ). П'ять основних пріоритетів для психічного здоров'я у Європейському Регіоні ВООЗ.	1-10

В кожному змістовому модулі оцінюється написання есе (максимально 5 балів), підготовка мультимедійної презентації (максимально 10 балів). Підготовка мультимедійної презентації та представлення її на практичному занятті з наступним обговоренням.

Таблиця 6

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання
10-8	Студент повною мірою розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити.
7-6	Загалом матеріал самостійної роботи викладений достатньо повно, але студент припускається певних помилок при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, трапляються неточності, деякі питання розкриті неповністю.
5-4	Студент неповністю розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, слабо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, непослідовно.
3-1	Виконана робота виглядає нашвидку зробленою чи незакінченою. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості, нерозуміння теми або невідповідність викладеного матеріалу передбаченій темі для самостійного опрацювання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді заліку в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового семестрового контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 7.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку, що передбачено робочим навчальним планом.

Таблиця 7

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів	Оцінка ЄКТС	оцінка за національною шкалою	
		екзамен, диф. залік	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, творчих завдань тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить 60 і більше балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає залік. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи студент складає залік у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на заліку, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Оцінювання рівня і якості знань студентів заочної форми навчання

Оцінювання якості знань студентів заочної форми навчання в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1.** Система охорони здоров'я України – поняття, основні складові, етапи реформування та стратегія розвитку.
- Тема 2.** Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України. Доступ до послуг з ментального здоров'я в Україні.
- Тема 3.** Визначення та критерії психічного здоров'я.
- Тема 4.** Провідні проблеми ментального здоров'я.
- Тема 5.** Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин.
- Тема 6.** Ментальне здоров'я підлітків
- Тема 7.** Психічне здоров'я на робочому місці.
- Тема 8.** Психічне здоров'я у надзвичайних ситуаціях.
- Тема 9.** Збереження і зміцнення психічного здоров'я.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Тема 1. Система охорони здоров'я України – поняття, основні складові, етапи реформування та стратегія розвитку.	11	4	2	-	-	5
Тема 2. Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України. Доступ до послуг з ментального здоров'я в Україні.	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Визначення та критерії психічного здоров'я.	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Провідні проблеми ментального здоров'я.	12	4	2	-	-	6
Тема 5. Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин.	9	2	2	-	-	5
Тема 6. Ментальне здоров'я підлітків	9	2	2	-	-	5
Тема 7. Психічне здоров'я на робочому місці.	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Психічне здоров'я у надзвичайних ситуаціях.	9	2	2	-	-	5
Тема 9. Збереження і зміцнення психічного здоров'я.	11	4	2	-	-	5
Модульна контрольна робота	2		2	-	-	
Разом за семестр	90	24	20	-	-	46

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Тема 1. Система охорони здоров'я України – поняття, основні складові, етапи реформування та стратегія розвитку.	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України. Доступ до послуг з ментального здоров'я в Україні.	11	1	1	-	-	9
Тема 3. Визначення та критерії психічного здоров'я.	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Провідні проблеми ментального здоров'я.	11	1	-	-	-	10
Тема 5. Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин.	8	-	1	-	-	8
Тема 6. Ментальне здоров'я підлітків	9	1	-	-	-	8
Тема 7. Психічне здоров'я на робочому місці.	9	-	1	-	-	8
Тема 8. Психічне здоров'я у надзвичайних ситуаціях.	10	1		-	-	8
Тема 9. Збереження і зміцнення психічного здоров'я.	10	2	-	-	-	8
МКР	-	-	1	-	-	-
Разом за семестр	90	8	4		-	78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Система охорони здоров'я України – поняття, основні складові, етапи реформування та стратегія розвитку.	2	-
2	Тема 2. Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України. Доступ до послуг з ментального здоров'я в Україні.	2	1
3	Тема 3. Визначення та критерії психічного здоров'я.	2	-
4	Тема 4. Провідні проблеми ментального здоров'я.	2	-
5	Тема 5. Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин.	2	1
6	Тема 6. Ментальне здоров'я підлітків	2	-
7	Тема 7. Психічне здоров'я на робочому місці.	2	1
8	Тема 8. Психічне здоров'я у надзвичайних ситуаціях.	2	-
9	Тема 9. Збереження і зміцнення психічного здоров'я.	2	-
10	МКР	2	1
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Система охорони здоров'я України: уявлення про систему, основні поняття, складові, госпітальний округ, типи закладів охорони здоров'я. Поняття про рівні надання медичної допомоги населенню. Етапи та хронологія реформування системи охорони здоров'я. Стратегія подальшого розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року.	5	10
2	Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України – роль та місце послуг зі збереження та відновлення психічного здоров'я населення. Доступ до послуг з ментального здоров'я в Україні.	6	9
3	Визначення та критерії психічного здоров'я. Сутність поняття «психічне здоров'я». Критерії психічного здоров'я. Причини порушень психічного здоров'я. Детермінанти психічного здоров'я – класифікація (згідно ВООЗ).	5	9
4	Провідні проблеми ментального здоров'я. Медико-соціальна значущість проблем порушення психічного здоров'я. Соціально-економічна значущість проблем порушення психічного здоров'я.	6	10
5	Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин. Поняття «психоактивні речовини». Що відноситься до психоактивних речовин. Актуалізація проблеми вживання наркотичних речовин в світі та в Україні. Попереджувальні заходи з недопущення вживання наркотичних речовин.	5	8
6	Ментальне здоров'я підлітків. Актуальність збереження ментального здоров'я підлітків. Ефективні стратегії попередження та зменшення негативних наслідків порушення психічного здоров'я підлітків. Заходи зі збереження та зміцнення ментального здоров'я підлітків.	5	8
7	Психічне здоров'я на робочому місці. Актуалізація проблем збереження психічного здоров'я на робочому місці. Фактори, що можуть негативно вплинути на психічне здоров'я на робочому місці. Основні кроки зі збереження та поліпшення психічного здоров'я на робочому місці.	4	8
8	Психічне здоров'я у надзвичайних ситуаціях. Питання психічного здоров'я у надзвичайних ситуаціях в сучасних умовах. Поширеність психічних розладів у популяції людей, які пережили воєнний конфлікт. Керівні принципи ВООЗ щодо заходів підтримки у сфері психічного здоров'я та психосоціальної	5	8

	підтримки. Вплив пандемії COVID-19 на психічне здоров'я людей.		
9	Збереження і зміцнення психічного здоров'я. Ефективні шляхи зміцнення психічного здоров'я (згідно даних ВООЗ). Основні цілі «Комплексного плану дій з питань психічного здоров'я на 2013-2030 рр.» (ВООЗ). П'ять основних пріоритетів для психічного здоров'я у Європейському Регіоні ВООЗ. Основні заходи Концепції розвитку охорони психічного здоров'я на період до 2030 року в Україні. Основні документи ВООЗ, що регламентують діяльність зі зміцнення психічного здоров'я. Сучасні стратегії збереження психічного здоров'я.	5	8
	Разом	46	78

Примітка. Самостійна робота виконується студентом у вигляді конспекту згідно визначених завдань у навчальному зошиті з дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: фліп-чарт, мультимедійний проектор, комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), сайти електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», програма Socrative, Kahoot та інші.

8. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України»: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації); самостійна робота студентів; робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет; контрольні заходи (поточне оцінювання, модульне оцінювання, підсумкове оцінювання).

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і самостійну роботу студентів з літературою (підручником, довідковою, науково-популярною, періодичною науковою і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи мережею Інтернет; роботу з роздатковим матеріалом, написання есе, виконання тестових завдань, підготовка виступу з презентацією та ін.

Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостей (інтелектуальних, психологічних, морально-етичних тощо) студентів, наявних умов і часу, відведеному для опанування теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.), проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи, коли викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування підпроблем. Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За джерелами знань: словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація).

За рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

Використовуються сучасні інтерактивні форми навчання відповідно до теми заняття: мозковий штурм, дебати, робота в групах, обговорення ситуацій, рольові та ситуаційні ігри тощо.

В період дистанційного навчання через вимушені обставини переважно використовуються електронні засоби навчання Google Workspace (Classroom, Gmail, Контакти, Календар, Meet) та MOODLE (e-learn.uzhnu.edu.ua).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Максименко С.Д., Руденко Я.В., Кушнерьова А.М., Невмержицький В.М. Психічне здоров'я особистості. За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с.
2. І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник, третє видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 312 с.
3. А. Османова, Г. Хорунженко. Клінічна психологія. Університет «Україна», 2023, 228с.
4. Грузєва Т.С., Гречишкіна Н.В. Громадське здоров'я: навчальний посібник. Видавництво Книга-плюс, 2021. 296 с.
5. Грузєва Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. ; за заг. ред. Грузєвої Т.С. Громадське здоров'я: підручник. Вінниця, Нова книга, 2023. 616 с.
6. Oxford Textbook of Global Public Health / Roger Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim, Chorh Chuan Tan. Oxford Oxford University Press, 2017, 1678 p.
7. European Action Plan for Strengthening Public Health Services and Capacities/ Copenhagen? WHO EURO, 2015. 42 p.
8. Цимбалюк В.І., Стеблюк В.В., Друзь О.В. та ін. за редакцією В.І. Цимбалюка. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни: теорія і практика: монографія / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021, 256 с.

Допоміжна література

1. В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник / — 3-є видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 359 с.
2. Овчаренко О. Психологія стресу та стресових розладів. Університет «Україна», 2023, 267 с.
3. Доповідь міжорганізаційної групи експертів економічної і соціальної ради ООН щодо показників досягнення цілей в області сталого розвитку, 17.09.2017 р.
4. Здоров'я – 2020. Основи європейської політики и стратегія для ХХІ століття. Доступно з : <http://www.euro.who.int/PubRequest?>
5. Шафранський В.В. Використання документів Всесвітньої організації охорони здоров'я в розвитку громадської охорони здоров'я України. Частина перша.// Україна. Здоров'я нації. 2015. №4(36).С.7-11.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Лекційний курс з дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України» (сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»).
2. Робоча програма дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України» (сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»).
3. Перелік питань, тестових завдань, ситуаційних задач до практичних занять з дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України» (сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»).
4. Презентації до тем дисципліни «Ментальне здоров'я в системі охорони здоров'я України» (сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»).
5. The [Global Fund](#) database.
6. UNAIDS database. Доступно з: <http://aidsinfo.unaids.org/>.

Питання для теоретичного контролю

1. Розкрийте сутність поняття «психічне здоров'я».
2. Висвітліть критерії психічного здоров'я.
3. Наведіть причини порушень психічного здоров'я.
4. Детермінанти психічного здоров'я – класифікація (згідно ВООЗ) та приклади.
5. Охарактеризуйте основні проблеми психічного здоров'я.
6. Охарактеризуйте поняття психічного розладу.
7. Які порушення відносять до психічних розладів.
8. Охарактеризуйте поняття «депресія».
9. Охарактеризуйте поняття «біполярний розлад».
10. Охарактеризуйте поняття «шизофренія».
11. Охарактеризуйте поняття «деменція».
12. Охарактеризуйте поняття «розлад розвитку».
13. Розкрийте медико-соціальну значущість проблем порушення психічного здоров'я.
14. Соціально-економічна значущість проблем порушення психічного здоров'я
15. Поясніть поняття «психоактивні речовини». Що відноситься до психоактивних речовин.
16. Актуалізація проблеми вживання наркотичних речовин в світі та в Україні.
17. Попереджувальні заходи з недопущення вживання наркотичних речовин.
18. Актуальність збереження ментального здоров'я підлітків.
19. Наведіть ефективні стратегії попередження та зменшення негативних наслідків порушення психічного здоров'я підлітків.
20. Заходи зі збереження та зміцнення ментального здоров'я підлітків.
21. Актуалізація проблем збереження психічного здоров'я на робочому місці.
22. Наведіть фактори, що можуть негативно вплинути на психічне здоров'я на робочому місці.
23. Наведіть основні кроки зі збереження та поліпшення психічного здоров'я на робочому місці.
24. Питання психічного здоров'я у надзвичайних ситуаціях в сучасних умовах.
25. Окресліть проблеми психічного здоров'я у надзвичайних ситуаціях.
26. Поширеність психічних розладів у популяції людей, які пережили воєнний конфлікт.
27. Перелічіть основні документи ВООЗ, що регламентують діяльність зі зміцнення психічного здоров'я.
28. Керівні принципи ВООЗ щодо заходів підтримки у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.
29. Вплив пандемії COVID-19 на психічне здоров'я людей.
30. Перерахуйте ефективні шляхи зміцнення психічного здоров'я (згідно даних ВООЗ).
31. Опишіть основні заходи зі зміцнення психічного здоров'я (згідно ВООЗ) в ранньому дитинстві.
32. Опишіть програми зі зміцнення психічного здоров'я, спрямовані на вразливих людей.
33. Наведіть основні цілі «Комплексного плану дій з питань психічного здоров'я на 2013-2030 рр.» (ВООЗ).
34. Перерахуйте п'ять основних пріоритетів для психічного здоров'я у Європейському Регіоні ВООЗ.
35. Наведіть основні заходи Концепції розвитку охорони психічного здоров'я на період до 2030 року в Україні.
36. Охарактеризуйте сучасні стратегії збереження психічного здоров'я.